

Protokół Nr 16/VIII/2025
posiedzenia Komisji Kultury
Rady Miejskiej w Łodzi
z dnia 26 sierpnia 2025 r.

I. Obecność na posiedzeniu:

stan Komisji - 9 radnych

obecnych - 7 radnych

oraz zaproszeni goście.

Listy obecności stanowią załącznik nr **1** i **2** do niniejszego protokołu.

Zaproszenia dla radnych stanowią załącznik nr **3** do niniejszego protokołu.

Zaproszenia dla gości stanowią załącznik nr **4** do niniejszego protokołu.

II. Posiedzeniu Komisji przewodniczyła:

Przewodnicząca Komisji Kultury p. Karolina Kępka.

III. Proponowany porządek posiedzenia:

1. Przyjęcie porządku obrad.
2. Przyjęcie protokołu nr 15/VI/2025 z dnia 24 czerwca 2025 r.
3. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmian budżetu oraz zmian w budżecie Miasta Łodzi na 2025 rok - **druk nr 186/2025**.
4. Informacja Wydziału Kultury UMŁ na temat bieżących wydarzeń kulturalnych.
5. Sprawy nazewnicze.
6. Sprawy wniesione i wolne wnioski.

IV. Przebieg posiedzenia i przyjęte ustalenia.

Ad pkt 1. Przyjęcie porządku obrad.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka: powitała radnych i gości obecnych na posiedzeniu Komisji. Na podstawie listy obecności Przewodnicząca Komisji sprawdziła, niezbędne do prowadzenia obrad i podejmowania prawomocnych uchwał i opinii, quorum.

Pani przewodnicząca przedstawiła dzienny porządek obrad i zapytała o uwagi.

Uwag nie zgłoszono.

Pani przewodnicząca zaproponowała włączenie do porządku obrad punktu w brzmieniu:

2a. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie ogłoszenia o podjęciu prac nad utworzeniem Parku Kulturowego ulicy Piotrkowskiej i Starego Miasta - druk nr 188/2025.

Rozpatrzenie autopoprawki do projektu uchwały w sprawie zmian budżetu oraz zmian w budżecie Miasta Łodzi na 2025 rok - **druk nr 186/2025** (dot. pkt. 3)

Wobec braku uwag, Pani przewodnicząca zaproponowała przyjęcie porządku obrad wraz ze zmianami.

Komisja w głosowaniu przy 5 głosach „za”, **braku** głosów „przeciw” i **braku** głosów „wstrzymujących się” przyjęła porządek obrad wraz z zaproponowanymi zmianami.

Ad pkt 2. Przyjęcie protokołu nr 15/VI/2025 z dnia 24 czerwca 2025 r.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka: poinformowała, że protokół nr 15/VI/2025 z dnia 24 czerwca 2025 r. załączono do aktówki. Zapytała o uwagi.

Uwag nie zgłoszono.

Komisja w głosowaniu przy 5 głosach „za”, **braku** głosów „przeciw” i **braku** głosów „wstrzymujących się” przyjęła protokół nr 15/VI/2025 z dnia 24 czerwca 2025 r.

Ad pkt 2a. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie ogłoszenia o podjęciu prac nad utworzeniem Parku Kulturowego ulicy Piotrkowskiej i Starego Miasta - druk nr 188/2025.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka o wprowadzenie do bieżącego punktu porządku obrad poprosiła przedstawiciela Biura Architekta Miasta.

Kierownik w Biurze Architekta Miasta p. Marzena Otto dokonała prezentacji projektu uchwały opisanej w druku nr 188/2025.

Pytania.

Pytań nie zgłoszono.

Dyskusja.

Głosów w dyskusji nie zgłoszono.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka poddała pod głosowanie pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały w sprawie ogłoszenia o podjęciu prac nad utworzeniem Parku Kulturowego ulicy Piotrkowskiej i Starego Miasta - **druk nr 188/2025.**

Komisja w głosowaniu przy **5** głosach „za”, **braku** głosów „przeciw” i **braku** głosów „wstrzymujących się” pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały w sprawie ogłoszenia o podjęciu prac nad utworzeniem Parku Kulturowego ulicy Piotrkowskiej i Starego Miasta - **druk nr 188/2025.**

Ad pkt 3. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmian budżetu oraz zmian w budżecie Miasta Łodzi na 2025 rok - druk nr 186/2025 wraz z autopoprawką.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka o wprowadzenie do bieżącego punktu porządku obrad poprosiła Skarbnika Miasta Łodzi.

Skarbnik Miasta Łodzi p. Krzysztof Mączkowski dokonał prezentacji projektu uchwały opisanej w druku **nr 186/2025.**

Pytania.

Pytań nie zgłoszono.

Dyskusja.

Głosów w dyskusji nie zgłoszono.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka poddała pod głosowanie pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały w sprawie zmian budżetu oraz zmian w budżecie Miasta Łodzi na 2025 rok - **druk nr 186/2025** wraz z autopoprawką.

Komisja w głosowaniu przy **6** głosach „za”, **braku** głosów „przeciw” i **1** głosie „wstrzymującym się” pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały w sprawie zmian budżetu oraz zmian w budżecie Miasta Łodzi na 2025 rok - **druk nr 186/2025** wraz z autopoprawką.

Ad pkt 4. Informacja Wydziału Kultury UML na temat bieżących wydarzeń

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka o wprowadzenie do bieżącego punktu porządku obrad poprosiła przedstawiciela Wydziału Kultury.

P.o. Zastępcy Dyrektora Wydziału Kultury p. Marcin Derengowski: poinformował, że Informacja na temat bieżących wydarzeń kulturalnych została przesłana do Komisji Kultury w wersji elektronicznej.

Pytania.

Pytań nie zgłoszono.

Dyskusja.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka oświadczyła, że Informacja zostaje przekazana do protokołu.

Ad pkt 7. Sprawy nazewnicze.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka poinformowała, że w tym punkcie chciałaby procedować dwa projekty uchwał opisane w drukach: **druk BRM nr 128/2025** i **druk BRM nr 125/2025**.

7a. Przyjęcie projektu uchwały w sprawie nadania ulicy nazwy Franciszka Smudy – **druk BRM nr 128/2025**.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka: w imieniu Komisji Kultury przygotowałam projekt uchwały w związku z wnioskiem, który wpłynął w sprawie uhonorowania zmarłego 18 sierpnia 2024 roku Franciszka Smudy. Zgodnie z wolą wnioskodawców chodziło o to, żeby to była ulica jak najbardziej związana z Widzewem, położona bardzo blisko stadionu. Wskazana została ulica, która zwyczajowo jest zwana ulicą Tunelową. Kiedyś przebieg tej ulicy był inny, ponieważ wykraczał jeszcze za Piłsudskiego, dzisiaj po drugiej stronie już tam tej nazwy nie ma. W międzyczasie też odrobinę ten przebieg został zmieniony i odczytam Państwu uzasadnienie, ponieważ myślę, że mogą być wśród nas osoby zainteresowane ewentualnie do wniesienia uwag do uzasadnienia.

Pani przewodnicząca odczytała treść uzasadnienia projektu uchwały, a następnie zapytała o uwagi. Projekt stanowi załącznik do protokołu.

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: mam drobną propozycję dodania czegoś na końcu uzasadnienia przed tym, zanim piszemy, że chodzi o ulicę zwyczajowo zwaną Tunelową. Nie chcę teraz dokładnie tego w słowa ubierać, ale istota będzie jasna, żebyśmy wskazali, że ta uchwała nie zmierza do zmiany nazwy ulicy, bowiem nazwa ulicy Tunelowej nie została nigdy formalnie nadana i że podjęcie uchwały nie wiąże się z koniecznością zmian jakichkolwiek adresów.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka: to się wydaje dla mnie oczywiste z uwagi na tytuł uchwały, który jest w sprawie nadania ulicy nazwy i uzasadnienie i tak jest, nie jest integralną częścią uchwały. Ja to mogę dodać na sesji.

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: to chociaż niech to wybrzmi. Chodzi o to, żeby wyraźnie to wskazać, żebyśmy unikali zarzutu, że robimy jakieś zmiany nazw czy adresów.

Radny p. Kosma Nykiel: przyznam, że zaskoczyło mnie, że mamy w mieście ulice, które są zwyczajowo nazywane, natomiast nie są formalnie nazywane. Czy ja mogę pana dyrektora zapytać, jak to jest, że mamy ulicę, która w sumie ma tabliczki, a jest zwyczajowo nazywana?

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka: przypomnijmy sobie sytuację z poprzedniej Komisji Kultury, gdzie na początku myśleliśmy, że jest ulica Dąbrowszczaków, a później okazało się, że nie ma takiej ulicy.

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: to od razu niech pan radny zapyta o Piotrkowską.

Radny p. Kosma Nykiel: na Piotrkowską też chyba nie ma uchwały, chyba że będziemy wracali do protokołów z 1820 roku. Nie wiem, czy się zachowały.

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: ustawodawca milczy na temat tak zwanych zwyczajowych nazw. Obowiązują nazwy te, które są formalnie nadane, czyli wynikające z uchwał. My z przyczyn formalnych uznajemy wszystkie nazwy, które powstały w różnych okresach i przed I Wojną Światową również, bo one były nadawane ukazami carskimi, i w okresie międzywojennym, i w okresie powojennym.

Ustawodawca wkroczył w te nazwy w 2016 roku, gdzie wojewoda w trybie nadzoru miał prawo do zmiany tych ulic, które kojarzyły się z komunizmem, bądź z ideą komunizmu. Nie ulega kwestii, że na zachowanych mapach w szeregu dotychczas nazywanych ulic pojawiają się nazwy również w języku rosyjskim i dla tej ulicy, tak jak Pani Przewodnicząca przeczytała, była rzeczywiście nazwa ulica Tunelowa, ale ona biegła w innym śladzie bliżej dzisiejszego stadionu.

Natomiast dzisiejsza ulica, po przebudowie stadionu Widzewa, nie dobiega do Piłsudskiego, bo Piłsudskiego jest szeroka i jest inny ślad tej ulicy.

Dokonano prezentacji multimedialnej przebiegu ulicy Tunelowej kiedyś i dziś.

Radny p. Kosma Nykiel: czyli jeśli dobrze rozumiem, jeśli zmieniają się działki drogowe w pasie drogowym danej ulicy, to ta ulica de facto przestaje być formalnie nazwana, nawet jeśli nie było żadnej uchwały.

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: ja bym takiego wniosku nie wyciągał, bo dawne uchwały nie były tak dokładnie formułowane jak aktualne, nie pokazywały numerów działek. Tu nie było takiej dokładności, jak teraz.

Mam wewnętrzne przekonanie i świadomość, że nadajemy nową nazwę, nową dla nowego przebiegu.

Radny p. Kosma Nykiel: jeśli mamy tabliczkę, to ona z czegoś wynika. Jeśli nie mamy uchwał na rzeczoną Piotrkowską, to ona także z czegoś wynika. Nie ma żadnego dowodu, że kiedyś był akt prawny, który nadawał ulicy Piotrkowskiej tę nazwę właśnie.

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: nazwy, które istnieją na archiwalnych mapach uznajemy dziś za ważne.

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: moim zdaniem jest tak, że jeżeli my podejmujemy jakąś uchwałę, w której się pojawia nazwa jakiejś ulicy, to niejako tę nazwę sankcjonujemy. Czyli jak wyrażamy zgodę na sprzedaż nieruchomości położonej przy ulicy Piotrkowskiej, to ta nazwa ulicy już zaczyna żyć w obiegu prawnym. Wychodzi ze sfery czystej zwyczajowości.

Radny p. Kosma Nykiel: myślę, że pan przewodniczący z racji swojego stażu w Radzie Miejskiej będzie wiedział trochę więcej niż ja, ale czy nigdy nie było żadnej uchwały Rady Miejskiej, w której została użyta nazwa ulica Tunelowa?

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: mogło nie być takiego powodu.

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: tam nie ma żadnego adresu, to nas uspokaja.

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: mogła być np. w budżecie zapisana modernizacja ulicy.

Radny p. Kosma Nykiel: i co wtedy?

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: moim zdaniem, jak my podejmujemy uchwałę o nazwaniu, to ta nazwa i tak znika. Sprawdzimy, no zobaczymy, co się stanie.

Radny p. Kosma Nykiel: ja w tym momencie, wchodząc na nasz BIP w wyszukiwarce aktów prawnych, znalazłem trzy akty prawne, gdzie ulica Tunelowa, nie ulica potocznie nazywana ulicą Tunelową, jest wymieniana.

I jakkolwiek uważam, że co do zasady powinniśmy honorować Franciszka Smudę, to z perspektywy tego, że dotychczas zbywaliśmy za każdym razem, i jest to również w protokołach Komisji Kultury, że nie zmieniamy nazw istniejących i według mojej pamięci, przynajmniej w tej kadencji nigdy nie mówiliśmy o wytrychu, albo formalnie ta ulica nie jest nazwana. Chodzi po prostu o pewną taką wiarygodność, prawda? Mamy uchwałę z 2008 roku, w której mówimy, nie zmieniamy nazw istniejących. I nazwa Tunelowa de facto istnieje i jest usankcjonowana na mapach od lat dwudziestych XX wieku. Jest usankcjonowana tabliczką, która tam stoi, stąd czysto z

perspektywy, że ten akt prawny z 2008 roku wydaje się być dość precyzyjny i nie ma tam mowy o nazwach nadanych uchwałą Rady Miejskiej, czy w jakikolwiek inny sposób usankcjonowanych. Przyznam, że nie do końca jestem przekonany tym.

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: co pan przeczytał w BIP-ie?

Radny p. Kosma Nykiel: informacja z 2022 r. w sprawie obciążenia prawem rzeczowym służebnością przesyłu działek stanowiących własność miasta położonych w Łodzi przy ulicach, cała lista, i Tunelowej bez numeru, oznaczonych w ewidencji i tak dalej. Więc tutaj użyto nazwy formalnie - w zarządzeniu Prezydenta Miasta - nazwy Tunelowa. Mamy jeszcze inne przykłady.

Stąd nazwa ulicy wydaje się być usankcjonowana.

Czy jeśli mamy ulice, gdzie numery działek nie są dookreślone, to też można uznać, że te nazwy są zwyczajowe?

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: nie do końca. W takich przypadkach obowiązuje ustawa o drogach z sześćdziesiątych lat. Przykładem jest ulica Rokicińska, gdzie w ramach obrębów jest bardzo dużo numerów działek, których stan prawny jest uregulowany i nieuregulowany

Radna p. Marta Przywara: wielokrotnie wpływały wnioski nazewnicze związane ze zmianami nazw. Ile razy pani przewodnicząca weryfikowała, czy nazwa proponowana do nazwania jest zwyczajowa?

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka: trudno powiedzieć, żebym za każdym razem miała mieć domniemanie, że nazwa jest zwyczajowa, ale każda uchwała jest przygotowana we współpracy z Łódzkim Ośrodkiem Geodezji, gdzie przede wszystkim sprawdzane są numery działek geodezyjnych, więc mam pewność, że projekt uchwały jest przygotowywany zgodnie z przepisami. Dotychczas takiej sytuacji nie było po prostu. To jest pierwszy raz taka sytuacja.

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: my nadajemy nazwy nowym ulicom, zmian nazw ulic za mojej kadencji nie było. Na pewno była zmiana ulic, tak jak powiedziałem, w dziewięćdziesiątych latach to na sto procent. Wojewoda na sto procent, w trybie dekomunizacyjnym.

Radna p. Marta Przywara: z tego, co pamiętam, to zwykle, gdy wpływał wniosek o zmianę nazwy, czyli w takiej sytuacji, jak mamy tutaj, że jest tabliczka i wiemy, że ta nazwa ma nazwę już konkretną, to nigdy nie było informacji, że będzie to weryfikowane, tylko zawsze pani przewodnicząca wskazywała, że odpowiemy zgodnie z uchwałą, że nie zmieniamy nazw.

Mam tutaj przy okazji pytanie do pana wiceprzewodniczącego, biorąc pod uwagę, że jest prawnikiem i wielokrotnie bardzo celnie interpretuje różne zapisy. Chciałam spytać o interpretację tej uchwały; mianowicie w celu uporządkowania spraw nazewnictwa ulic, placów i parków przyjmuje się punkt pierwszy moratorium w sprawie zmian nazw istniejących na terenie miasta Łodzi ulic, placów i parków. Tutaj nie ma żadnej wzmianki na temat tego, że to są nazwy zwyczajowe bądź niezwyczajowe, tylko że nie ma zmian nazw i dlatego chciałam zapytać.

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: zaczynając od końca - z tą uchwałą jest taki problem, że ona tak naprawdę nas nie wiąże, bo to nie jest uchwała mająca rangę lokalnej konstytucji, nie jest to treść normy statutowej, czyli my sobie uchwaliliśmy moratorium i teraz możemy oczywiście go nie przestrzegać. I zmieniać nazwę każdej ulicy, kiedy nam przyjdzie do głowy.

Przez uchwalenie uchwały zmieniającej wysadzamy tamtą uchwałą, norma późniejsza zastępuje wcześniejszą. Nie ma problemu, nie ma żadnej kolizji. To nie jest tak, że ta uchwała nas wiąże w sensie prawnym. Ona nas jakoś wiąże w sensie politycznym, ponieważ wyraża taką myśl, która po czasach radosnej twórczości początku lat dziewięćdziesiątych stała się taką powszechnie przyjmowaną zasadą, że nie zmieniamy nazw istniejących w naszym mieście. I taki jest sens tej normy.

Każdy przepis należy czytać w taki sposób, żeby baczyć na to, w jakim celu on został wprowadzony. Nie mam wątpliwości, że wnioskodawcom chodziło o to, że chcieli zapobiec zmianie nazw, która skutkuje zmianami adresowymi, chaosem i tak dalej. Wyrażona wówczas wola była taka, że nazw nie ruszamy.

Tu mamy szczególny przypadek, ponieważ z czysto formalnego punktu widzenia nie mamy sprzeczności z literą tamtej uchwały, ponieważ nie ma formalnej zmiany, mamy kolizję z duchem tamtej uchwały, ponieważ zmieniamy jednak nazwę, która funkcjonuje i pan radny Nykiel wykazał, że ona funkcjonuje i była używana w tej

Radzie, więc trudno ją uznać za nieistniejącą, ale znów nie jest to istotna kolizja z duchem tamtej uchwały, ponieważ zmieniamy nazwę, w której tak naprawdę nic się nie dzieje, ponieważ zmiana nazwy nie rodzi żadnych negatywnych konsekwencji, które normalnie się wiążą ze zmianami nazw ulic.

Nie o to chodziło wnioskodawcom, żeby podejmując tamtą uchwałę, zablokować zmianę nazwy takiego tworu jak ulica Tunelowa. Tu w zasadzie nie ma potrzeby nazewnictwa, ale jakiś tam ciąg jest. Tu w ogóle jest problem, że ona ma jakieś działki przy sobie, ale one nie mają adresów, tak? No więc zakładam, że nic nie jest wybudowane, panie dyrektorze, bo gdyby były obiekty, to one by musiały mieć numery adresowe, czyli te działki, których dotyczyła uchwała wykopana przez pana radnego, to były działki niezabudowane, tak?

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: adresy przypisane są do budynków.

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: jeżeli pani radna mnie pyta, to pewna kolizja z tamtą uchwałą jest; to nie jest kolizja, która uniemożliwia podjęcie tej uchwały, każdy z nas musi zważyć w swoim, tak powiem, sumieniu, czy popierać, czy nie, natomiast ja sądzę, że przy tej okazji należy, żeby jasno wybrzmiało, że to jest sytuacja wyjątkowa. Ja się bardzo boję, że to, tak jak wiele już rzeczy, które się działy w tej Radzie, da teraz asumpt do poszukiwań, czy na pewno inne uchwały, inne ulice różne w Łodzi są formalnie nazwane i będzie znowu hulaj dusza, piekła nie ma, co kto wykopie, to będzie chciał jakoś nazwać, no i się zacznie; zwłaszcza, że tu pan dyrektor zwrócił uwagę jeszcze na pewną rzecz, że jeżeli są ulice, które mają nazwy zatwierdzone jakimiś tutaj ukazami czy aktami carskiej administracji, to one zapewne były pisane cyrylicą i w brzmieniu rosyjskim.

Radna p. Marta Przywara: jeśli jest tak, tak jak pan radny wskazał, że jest ona sprzeczna z duchem tamtej uchwały, to pytanie się rodzi, jak wyglądamy przed wszystkimi mieszkańcami, którzy na przestrzeni czy tej, czy poprzedniej kadencji składali wnioski i nigdy nie było mowy, że będzie jakiś wniosek weryfikowany pod kątem tego, czy dana nazwa ulicy jest zwyczajowo stosowana, czy może jest to nazwa dana uchwałą?

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka: jeśli pani radna mówi o wnioskach o zmianę nazwy, to myślę, że wobec mieszkańców bardzo dobrze

wyglądamy, bo ja kojarzę takie wnioski o zmianę nazwy ulicy Rewolucji, gdzie jest kilka numerów adresowych, Piłsudskiego też kilka numerów adresowych, to myślę, że dobrze wyglądamy.

Radna p. Marta Przywara: w takim razie musi być naprawdę bardzo duży chaos, jeśli ZDiT stawia tabliczki z nazwami przy ulicach nazywanych tylko zwyczajowo, a nie formalnie. Pytanie, ile takich ulic jest w mieście, które mają tylko nazwę zwyczajową?

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: nie wiem. Obecnie ZDiT nie ma prawa wystawić tabliczki, jeżeli nie ma uchwały Rady Miejskiej.

Radna p. Marta Przywara: jest mi bardzo żal, że naprawdę tak wybitna postać zasłużona dla łódzkiego sportu, jak Franciszek Smuda nie ma wskazanej lokalizacji, która by była pozbawiona dyskusji, można powiedzieć, wokół tego, czy w ogóle ta nazwa powinna być nadana, czy nie - w tym miejscu - ze względu na ryzyko niezgodności z istniejącym porządkiem. Dla mnie argument, że nie jest to dla nas zobowiązanie, jak konstytucja, no tak naprawdę, no nie będę komentować. Szkoda, że wiedząc tyle wcześniej, że jest kontrowersja związana z lokalizacją, nie było żadnego pomysłu, otwartości ze strony wnioskodawców na szukanie innej lokalizacji, choćby na przykład kwestia, nie wiem, nazwania stadionu. Przecież też mogło być to wzięte pod uwagę, żeby Franciszka Smudę uhonorować w ten sposób. A tutaj wydaje mi się, że będzie to rodzić wiele też niepotrzebnych dyskusji.

Przewodniczący Rady Osiedla Zarzew p. Jakub Hubert: ja mam sytuację taką, gdzie jest ulica nienazwana, ale są przy niej tabliczki, dlatego, że ktoś popełnił błąd. MPK nazwało sobie przystanek tą ulicą, chociaż jej tam nie ma. Nie może być taka sytuacja, że ktoś popełnia błąd, nawet jeżeli to jest potem uznawane w uchwałach Rady Miejskiej.

Pomyłka jest chyba jednak do odkręcenia, przynajmniej tak jak pan wiceprzewodniczący powiedział - moratorium na zmianę nazw nie powinno tego dotyczyć, bo nie to było sednem moratorium.

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: mamy dziś mapy Googl, które wystarczy, że pan jadąc samochodem wciśnie pineskę i powie, zatrzymałem się przy ulicy o takiej nazwie. To wystarczy, aby stu innych używało tej nazwy. I to nie są błędy ludzkie, tylko proces technologiczny. Tak się to dzieje dzisiaj. Pilnujemy

tego jak oka w głowie i jeżeli ZDIT przekroczy uprawnienia, natychmiast nostryfikujemy ich.

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: jeszcze raz chciałem zaapelować o zdrowy rozsądek. My mamy określoną sytuację, żyjemy w mieście, które nie ma wśród polskich miast jakiejś szczególnie długiej historii, ale jednak jakąś historię ma. Jeżeli patrzymy na funkcjonujące nazwy ulic, są to często zaszłości sprzed dziesięcioleci i my, żeby dzisiaj rozstrzygać, czy jakaś nazwa została nadana w sposób zgodny z prawem, czy nie nadana, to musielibyśmy zacząć od analizy, jak w poszczególnych okresach rozwoju Łodzi powinny były być nadawane nazwy. Czyli ktoś by teraz musiał odpowiedzieć na pytanie, jakie przepisy w zakresie nadawania nazw obowiązywały w roku na przykład 1883 i czy uczyniono zadość tym przepisom. Powtarzam, że tu jeszcze są problemy z tym, że to są nazwy, w dużej części pozaborcze i tak jak pan dyrektor powiedział, potwierdzone prawem stanowionym nie przez samorządowe władze, tylko przez administrację carską, a już niezależnie od wszystkiego - mamy do czynienia z określonym zwyczajem. Oczywiście można tę sprawę doprowadzać do absurdu, że kilka osób sobie powiesi tabliczkę, będzie mówiło, to ulicy tak się nazywa, no ale jakbyśmy przecież teraz przeprowadzili badanie i rozpoczęli poszukiwania, że naprawdę wszystkie nazwy, którymi się posługujemy, mają dokumenty możliwe do odszukania w przepastnych archiwach, które potwierdzają nadanie im takiej, a nie innej nazwy, to moglibyśmy wykopać, że 20 procent nazw, z czego istotna część dużych nazw, nie są prawnie potwierdzone. Tylko, że my żyjemy w mieście, w którym te nazwy funkcjonują. Wyobraźmy sobie, że teraz stwierdzimy, że nie jesteśmy w stanie znaleźć potwierdzenia dla nazwy ulica Piotrkowska, nie jesteśmy w stanie znaleźć potwierdzenia dla nazwy Plac Wolności. I czy to oznacza, że mamy teraz stwierdzić, że nie ma Piotrkowskiej i nie ma Placu Wolności? Tak się po prostu nie da. Pomyślmy, co mają w Krakowie? Gdzie mają ulicę w ścisłym centrum? Ja nie sądzę, żeby oni byli w stanie znaleźć średniowieczne akty Rady Miejskiej o nadaniu nazwy ulica Szewska czy Floriańska, bo tego nie znają, a nazwy ulic są.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka: ja jeszcze na koniec powiem o takim absurdzie. 90 lat temu był taki premier Walery Sławek i mieliśmy mieszkańców, którzy wnioskowali o to, żeby nadać nazwę dla nienazwanej ulicy. Szukaliśmy na Bałutach takiej lokalizacji, a jednocześnie okazuje się, że w Googlach mamy adres

Walerego Sławka. Jest to ulica odchodząca od Szpitalnej, a wcale nie jest nadana i też nie ma żadnej tabliczki o tym.

Radny p. Kosma Nykiel: jednak dziwnie czuję się, patrząc na stronę Łódzkiego Ośrodka Geodezji, gdzie jest lista wszystkich ulic w Łodzi i jest też ulica Tunelowa, a do niej jest jeszcze opis, że istnieje od początku XX wieku, nie ma żadnej informacji, że przestała istnieć.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka: informacja pochodzi z leksykonu nazw. Nie jest to twórczość Łódzkiego Ośrodka Geodezji na bazie map, tylko jest to leksykon nazw.

Radny p. Kosma Nykiel: ale jednak ulica jest. Co więcej, obecnie pozostała tylko część ulicy na północ od Piłsudskiego, czyli według tego, co jest zawarte na stronie ŁOG-u, ta ulica cały czas trwa i istnieje. Pokusiłem się nawet o wykorzystanie InterSitu, gdzie jest opcja porównania ortofotomapy z roku przed przebudową wokół Stadionu Widzewa i po przebudowie. Patrząc na przebieg ulicy Tunelowej, to tak naprawdę on się znacząco nie zmienił.

Ja jak najbardziej zgadzam się z przewodniczącym Rakowskim, że takie sytuacje jak dzisiaj trochę niszczą zaufanie społeczne, które zdobyliśmy sobie od roku 2008 konsekwencją. My byliśmy konsekwentni, co więcej, nawet autorzy tej uchwały byli też konsekwentni i podjęli ją przynajmniej w duchu tej z 2008 roku, czyli poczekali na rok od śmierci - dokładnie to, co jest zapisane w tej uchwale z 2008 roku. Jeśli więc była to nazwa używana i to nie przez nazwy z Googla, które są absurdalnymi nazwami, gdzie można wrzucić wszystko. Jednak kiedy mamy dwa dokumenty, w tym jeden po przebudowie ulicy i odnoszący się do jej nowego przebiegu, to ta nazwa istniała, funkcjonowała w dokumentach urzędowych. Mamy uchwałę z 2008 roku, mamy zaufanie społeczne, którego nie chcemy roztrwonić.

Ja zapytam o co innego? Plac przed stadionem. Czy można go nazwać? Ten fragment między stadionem a Aleją Piłsudskiego?

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: nie bardzo, bo to nie jest plac publiczny.

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: ale za zgodą właściciela.

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: tak, tylko, że wtedy nie plac, tak?

Kierownik w Łódzkim Ośrodku Geodezji p. Marcin Mikołajczyk: nie analizowałem możliwości nazwania placu, ale na pewno zgoda właściciela powinna być. Jeżeli ten plac spełni cechy charakterystyczne dla placu.

Radny p. Kosma Nykiel: jest to plac należący zapewne do MAKiS, czyli spółki miejskiej. Jeśli MAKiS to gmina, jeśli gmina to my.

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: jeśli popatrzymy na układ urbanistyczny, to jest to plac publiczny. Zostawmy, kto jest właścicielem, ale jeżeli chodzi o sposób korzystania to spełnia wszelkie cechy placu publicznego.

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: to trzeba sprawdzić.

Wobec braku innych pytań i głosów w dyskusji **Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka** poddała pod głosowanie przyjęcie projektu uchwały w sprawie nadania ulicy nazwy Franciszka Smudy – **druk BRM nr 128/2025**.

Komisja w głosowaniu przy 2 głosach „za”, 1 głosie „przeciw” i 1 głosie „wstrzymującym się” przyjęła projekt uchwały w sprawie nadania ulicy nazwy Franciszka Smudy – **druk BRM nr 128/2025**.

7b. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie nadania skwerowi nazwy Bogumiły Wander – **druk BRM nr 125/2025**

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka o wprowadzenie do bieżącego punktu porządku obrad poprosiła projektodawczynię.

Radna p. Magdalena Gałkiewicz dokonała prezentacji projektu uchwały Projekt stanowi załącznik do protokołu. Projekt nazewniczy, który dotyczy skweru u zbiegu ulic Nawrot i Targowej znajduje się przed fabryką Jarocińskiego. Dla skweru proponuje się nazwę Bogumiły Wander.

Inicjatywna dotycząca nadania skwerowi nazwy pochodzi od mieszkańców.

Pytania.

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: ile pełnowymiarowych drzew jest na skwerze?

Radna p. Magdalena Gałkiewicz: takich dużych drzew, z czego jedno już prawie kwalifikujące się na drzewo pomnikowe, to są chyba trzy albo cztery.

Wiceprzewodniczący Komisji radny p. Maciej Rakowski: i to już jest skwer?

Radna p. Magdalena Gałkiewicz: to jest skwer i będzie zachowane jako skwer, tak jest przewidziane w aktualnym przystąpieniu do planu miejscowego. Tamten skwer ma być zachowany. A tutaj chodzi tylko o kwestię nadania nazwy tej przestrzeni.

Wobec braku innych pytań i głosów w dyskusji **Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka** poddała pod głosowanie przyjęcie projektu uchwały w sprawie nadania skwerowi nazwy Bogumiły Wander – **druk BRM nr 128/2025**.

Komisja w głosowaniu przy **2** głosach „za”, **1** głosie „przeciw” i **2** głosach „wstrzymujących się” przyjęła projekt uchwały w sprawie nadania skwerowi nazwy Bogumiły Wander – **druk BRM nr 125/2025**.

Omówiono także inne sprawy nazewnicze, które wpłynęły do Komisji:

1. Propozycja nazewnicza dla drogi wewnętrznej – **ul. Gwiazdna**.

Klucz nazewniczy: Galaktyczna, Kameralna, Horyzontalna.

Ustalenie z dnia 24 czerwca br. – ŁOG wystąpi do wnioskodawców z informacją, że w Łodzi istnieje ulica o podobnym brzmieniu i jest to ulica Gwiazdowa.

Kierownik w Łódzkim Ośrodku Geodezji p. Marcin Mikołajczyk: wniosek pochodzi od współwłaścicieli nieruchomości drogi wewnętrznej o nadanie nazwy, lecz zaproponowana przez nich nazwa była tożsama z nazwą już istniejącą. Na ostatniej komisji przed wakacjami ten temat był poruszany. Przedstawiłem opinie zebrane w sprawie i ustaliliśmy, że będzie sporządzone i wysyłane pismo do wszystkich współwłaścicieli wnioskodawców, żeby rozważyli możliwość zaproponowania innej nazwy z takim uzasadnieniem, że już występuje w Łodzi ulica o podobnym brzmieniu. Do tej pory żadna odpowiedź na takie pismo nie wpłynęła. Mamy potwierdzone za zwrotnym potwierdzeniem odbioru kilka odebranych przesyłek, natomiast do Łódzkiego Ośrodka Geodezji żadne pisemne stanowisko w sprawie jeszcze nie wpłynęło, czyli można uznać, że sprawa jest w toku i czekamy na zgody od wszystkich właścicieli tej drogi wewnętrznej z propozycją nowej nazwy.

2. Petycja w sprawie nadania jednej z łódzkich ulic nazwy **dr Haliny Szwarc**.
Uchwała nr XIX/489/25 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 25 czerwca 2025 r.
w sprawie petycji dotyczącej nadania jednej z ulic w Łodzi imienia dr Haliny Szwarc.
3. 3 emaile mieszkańców w sprawie możliwości nadania nazw rondom przy Szczecińskiej.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka: słyszałam od mieszkańców, że jest tam problem z oznaczeniem zjazdu na Teofilów, jeżeli chodzi o te nowo wybudowane ronda, ale czy to nie jest w gestii GDDKiA, jeżeli chodzi o oznaczenie tych rond, czy to na pewno miasto będzie oznaczać?

Kierownik w Łódzkim Ośrodku Geodezji p. Marcin Mikołajczyk: na temat inwestycji, jaką jest przebudowa, modernizacja ulicy Szczecińskiej powstaną tam docelowo trzy ronda. Pierwsze na skrzyżowaniu Rojnej i Szczecińskiej, drugie to jest to rondo, gdzie się wjeżdża na S14. I te dwa ronda są oddane do ruchu w tak zwanej formie tymczasowej organizacji ruchu, żeby móc ten ruch drogowy poprowadzić i nie robić tym samym komplikacji mieszkańcom, czyli te ronda są oddane do ruchu. Natomiast nie ma tu jeszcze inwentaryzacji powykonawczej, ani protokolarnych odbiorów tej inwestycji. Dlatego warto też mieć na uwadze, że nadanie nazwy przynajmniej dla tego pierwszego ronda mogłoby mieć miejsce, gdyby już była pełna inwentaryzacja powykonawcza.

Drugie rondo jest położone częściowo na terenie gminy Łódź oraz na terenie gminy Aleksandrów Łódzki.

Trzecie rondo, na którym obecnie trwają prace budowlane, jest położone powiedzmy w takiej samej konfiguracji, również częściowo na terenie gminy Aleksandrów.

Odnosząc się do proponowanych nazw, brzmią one: Teo, Teofilów, Teorondo, Rąbień, Konstantynów, Łódzkich Kierowców, Ryszarda Kuklińskiego, Powstańców Warszawskich i Łódzkich Patriotów.

Co do oznaczenia tych zjazdów, nie potrafię odpowiedzieć, kto powinien to oznaczyć i nie wiem, czy obecnie jest na to czas. Być może będzie to zrobione po oficjalnym odbiorze technicznym tej drogi. Jest to droga wojewódzka, ponieważ wojewoda decyzją zriadowską wydał zgodę na przebudowę tej drogi.

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: ponieważ inwestycje nie są zakończone, nie jesteśmy w stanie podać numerów działek. Po drugie, musimy

mieć zgodę Aleksandrowa. Po trzecie, zgodę zarządcy drogi. Proponuję więc wstrzymanie się z podejmowaniem działań zmierzających do nazwania rond. Ponadto są tutaj zjazdy, które są nowymi elementami i prawdopodobnie jakieś pomysły nazewnicze będą w tym zakresie.

Nie ulega kwestii, że odcinkiem budowanym, jest odcinek od ulicy Złotno do ulicy Aleksandrowskiej i to jest odcinek chyba szesnastokilometrowy, który ma jeden tytuł wykonawczy. Decyzja należy do państwa radnych, jest też pomysł poddania propozycji nazewniczych pod głosowanie na Vox Populi.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka: dzisiaj dla tego terenu nie ma i nie może być jeszcze siłą rzeczy dokumentacji powykonawczej, czyli nie ma działek, którym można byłoby nadawać nazwy. Sprawa będzie w przyszłości realizowana i myślę, że najlepszym pomysłem faktycznie w związku z taką twórczością mieszkańców szeroką, znaczy już wieloma propozycjami będzie oddanie tego pod głosowania na Vox Populi. My powinniśmy próbować łączyć te propozycje, aby usatysfakcjonowały większą liczbę osób. Do tematu wrócimy jak będzie dokumentacja powykonawcza.

Kierownik w Łódzkim Ośrodku Geodezji p. Marcin Mikołajczyk: odnośnie petycji w sprawie nadania nazwy ulicy doktor Haliny Szware. W związku z tym, że wnioskodawca zawnioskował, żeby jedna z łódzkich ulic miała takiego patrona, trzeba się zastanowić nad wyborem takiej nazwy dla ulicy albo innego obiektu. No i wtedy będzie można do tematu wrócić.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka: tak, jak znajdziemy taką ulicę.

Przewodniczący Rady Osiedla Zarzew p. Jakub Hubert: poruszył dwie sprawy nazewnicze dotyczące osiedla Zarzew.

MPK nazywało przystanek ulicą Grota - Roweckiego, mimo tego, że na fragmencie 360 metrów, nie ma takiej nazwy. Na InterSIT nie ma tam takiej nazwy, a w terenie jest nawet tabliczka z nazwą. Ta ulica była nazwana kiedyś Wandy Wasilewskiej i prawdopodobnie w czasach po 89 roku ta nazwa została po prostu skasowana i tej ulicy nie nazwano.

My, jako rada osiedla, zaproponowaliśmy nazwę Wieniawy-Długoszewskiego. Podjęliśmy w tej sprawie uchwałę i prosimy państwa radnych o zapoznanie się ze sprawą.

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: mnie ten przypadek kojarzy się z nazwaniem przedłużenia ulicy Kościuszki. Jeżeli tu nie będzie żadnych zobowiązań wynikających z prawa, czyli nie trzeba będzie zmieniać adresów ...

Przewodniczący Rady Osiedla Zarzew p. Jakub Hubert: tam nie ma żadnego adresu, jeszcze do niedawna była to ulica wewnętrzna Spółdzielni, a miasto ją przejęło.

Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji p. Jan Schnerch: to w takim razie decyzja będzie należała Rady Miejskiej. My przeanalizujemy sprawę i przedstawimy na jednej z następnych komisji.

Przewodniczący Rady Osiedla Zarzew p. Jakub Hubert: zwrócił uwagę na nazwę ulicy Przybyszewskiego, którą Rada Osiedla Zarzew proponuje zmienić na Napiórkowskiego, czyli nazwę jaką ta ulica nosiła przed II Wojną Światową. Napiórkowski, polski patriota, wielki człowiek, który zginął w 1920 roku jako poseł i jako rekrut w wojnie polsko-bolszewickiej. Potem komuniści zmienili tę nazwę na ulicę Przybyszewskiego, na majora Przybyszewskiego, komunistę. Po 1989 roku zmieniono znów tę nazwę, ale zrealizowano taki pomysł, że znaleziono innego Przybyszewskiego. Ten inny Przybyszewski to jest obecny Przybyszewski, czyli Przybyszewski był, Przybyszewski jest. Trzeba zauważyć, że nie jest to zbyt pozytywna postać.

Ad pkt 6. Sprawy wniesione i wolne wnioski.

Przewodnicząca Komisji radna p. Karolina Kępka: poinformowała o piśmie, które wpłynęło od Dyrektora Muzeum Tradycji Niepodległościowych. To jest list intencyjny do Przewodniczącego Rady Miejskiej, w którym mowa o tym, że w kolejnym roku obchodzić będziemy setną rocznicę urodzin Aliny Szapocznikow, wybitnej polskiej rzeźbiarki. Zaprosimy Pana Dyrektora na kolejne posiedzenie Komisji.

Przewodniczący Rady Osiedla Zarzew p. Jakub Hubert: przeprosił panią przewodniczącą za to, że na Komisji Jednostek Pomocniczych opowiadał, jak kiepsko się współpracuje radom osiedli z kilkoma instytucjami miejskimi, w tym z niektórymi komisjami Rady Miejskiej w Łodzi. Wtedy wskazał również Komisję Kultury; nie dotyczyło to Komisji Kultury, tylko Wydziału Kultury. Oczywiście to są różne instytucje, stąd przeprosiny na ręce pani przewodniczącej.

Kolejna sprawa dotyczy projekt z budżetu obywatelskiego sprzed ośmiu lat, który był zrealizowany wspaniale i doskonale, ale chcieliśmy troszkę go kontynuować. To był projekt Poszukiwania zaginionego Zarzewa. Zrobiona została biała księga, opracowanie historyczne na temat dworku na Zarzewie, na temat historii Zarzewa jako wsi. I to było zrobione wspaniale. Powstał pdf, cyfrowa wersja. My na osiedlu chcieliśmy zrobić książkę, którą chcieliśmy to wydać. Niezbyt dobrze układa się współpraca z Wydziałem Kultury w tym zakresie.

P.o. Zastępcy Dyrektora p. Marcin Derengowski: zapraszam pana do Wydziału Kultury celem omówienia tej sprawy.

Innych spraw nie zgłoszono. Na tym posiedzenie zakończono.

Przewodnicząca Komisji:

Karolina Kępka

Protokół sporządziła:

Monika Olejniczak